

NERV TO‘QIMALARI

Sergeli Abu Ali Ibn Sino nomidagi Jamoat salomtligi texnikumi

Umumkasbiy fanlar kafedrasida o‘qituvchisi

Egamberdiyeva Xonzoda Toshpolatovna

Annotatsiya: Nerv to‘qimasi organizmdagi to‘qimalarning biri bo‘lib, nerv sistemasini boshqarishda ishtirok etadi. Nerv sistemi organizmning ichki va atrof-muhitdan turli ta‘sirotlarni juda aniq qabul qilib oladi va bu ta‘sirotlarga organizm qaytaradigan javob reaksiyalarni ta‘minlaydi. Nerv sistemi organizmning funksiyalari va faoliyatini tartibga soladi hamda nazorat qiladi. U ikki qismdan iborat: bosh va orqa miya. Nerv to‘qimasi quyidagi vazifalarni bajaradi:

- axborotni qabul qilish
- axborotni saqlash va qayta ishlash
- organizm barcha a‘zolari (sistemalarini) aloqada ishlashini ta‘minlash

Kalit so‘zlar: Neyron, neyrogliya, kulrang modda, astrotsit, miyelin, ganglion.

Аннотация: Нервная ткань — одна из тканей организма, участвующая в управлении нервной системой. Нервная система очень точно воспринимает различные воздействия внутренней и внешней среды организма и обеспечивает ответную реакцию организма на эти воздействия. Нервная система регулирует и контролирует функции и деятельность организма. Она состоит из двух частей: головного мозга и спинного мозга. Нервная ткань выполняет следующие функции:

- получение информации
- хранение и обработка информации
- обеспечение связи всех органов (систем) организмом.

Ключевые слова: Нейрон, нейроглия, серое вещество, астроцит, миелин, ганглий.

Abstract: Nervous tissue is one of the tissues in the body and is involved in controlling the nervous system. The nervous system very accurately perceives various influences from the body's internal and external environment and provides the body's response to these influences. The nervous system regulates and controls the functions and activities of the body. It consists of two parts: the brain and the spinal cord. Nervous tissue performs the following functions:

- receiving information
- storing and processing information
- ensuring the communication of all organs (systems) of the body

Key words: Neuron, neuroglia, gray matter, astrocyte, myelin, ganglion.

Nerv to'qimasida ikki turli hujayralar (neyron va neyrogliya) dan tashkil topgan. Nerv sistemasi markaziy va periferik nerv sistemasiga bo'linadi.

Markaziy nerv sistemasi quyidagilardan iborat:

Kulrang modda hujayra tanachalari, dendritlar, miyelinsiz aksonlar, protoplazmatik astrositlar (astrotsitlar kenja turi), yo'ldosh oligodendrositlar (miyelinsiz oligodendrositlar kenja turi), mikroglialar va juda kam miyelinli aksonlardan iborat. Oq modda miyelinli aksonlar, tolali astrositlar, miyelinlashtiruvchi oligodendrositlar va mikroglialardan iborat.

Periferik nerv sistemasi quyidagilardan iborat:

Ganglion to'qimasi hujayra tanachalari, dendritlar va yo'ldosh glial hujayralardan iborat. Nervlar miyelinli va miyelinsiz aksonlardan, biriktiruvchi to'qima bilan o'ralgan Shvann hujayralaridan iborat. Har bir nervni o'rab turadigan uch qavatli biriktiruvchi to'qimadan iborat pardalar bo'lib, ular quyidagicha: Endonevrium. Har bir nerv aksoni yoki tolasi endonevrium bilan o'ralgan bo'lib, u endonevrial naycha, kanal yoki qobiq deb ham ataladi. Bu biriktiruvchi to'qimadan iborat nozik himoya qatlami.

Perineurium. Bir yoki bir nechta aksonni o'z ichiga olgan har bir nerv tolasini o'rab turuvchi biriktiruvchi to'qimali himoya qatlami. Bu qavat nerv tolalarini himoya qilish va mustahkamlik berishda juda muhim rol o'ynaydi.

Epineurium. Epineurium - (periferik) nervni o‘rab turgan zich biriktiruvchi to‘qimaning eng tashqi qatlami.

FOYDALINGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Ibrohimovich A. H. MODERN FACTORS FOR RAISING STUDENT-YOUTH INNOVATIVE THINKING IN THE HIGHER EDUCATION //American Journal of Pedagogical and Educational Research. – 2023. – T. 15. – C. 202-206.
2. Q.R.TO‘XTAYEV, F.X.AZIZOVA, M.A.ABDURAHMANOV, E.A.TURSUNOV, K.I.RASULEV, M.X.RAHMATOVA “GISTOLOGIYA,SITOLOGIYA VA EMBRALOGIYA” Hilol media nashiriyoti TOSHKENT-2022
3. K.A.ZUFAROV “gistologiya” Toshkent-2005
4. N.B.DILMURODOV, E.A.MUHTAROV, Z.F.NORMURODPVA - Toshkent-2023